

CT-scan van de dikke darm

CT-colonografie

Naar het ziekenhuis? Lees eerst de informatie op www.asz.nl/brmo.

informatie

Vragenlijst

Uw naam: _____

Geboortedatum: _____

Gewicht: _____ kg en lengte: _____ m

1. Heeft u in de laatste week:

- een CT-onderzoek met jodiumhoudend contrast gehad? ja nee
- een hartkatheterisatie ondergaan? ja nee

2. Bent u allergisch voor jodiumhoudend contrast?

ja nee onbekend

Zo ja, hoe ernstig was deze reactie?

- lichte allergische reactie met jeuk, rode bultjes of misselijkheid
- ernstige allergische reactie waarbij medisch ingrijpen noodzakelijk is geweest (bijv. benauwdheidsklachten, opname in het ziekenhuis)

3. Heeft u een schildklierandoening, waarbij de schildklier te snel werkt?

ja nee

4. Bent u moeilijk te prikken?

ja nee

5. Heeft u in het verleden een borstsparende operatie of borstamputatie ondergaan?

ja nee n.v.t.

Zo ja, aan welke kant? links rechts

Met verwijdering van de lymfeklier uit de oksel? ja nee

6. Bent u (mogelijk) zwanger?

ja nee n.v.t.

7. Gebruikt u het medicijn Metformine?

ja nee

8. Heeft u een onbehandelde verhoogde oogbldruk (glaucoom)?

ja nee

9. Heeft u een vergrote prostaat (met retentie blaas)?

ja nee n.v.t.

Als u een van de vragen met ja heeft beantwoord, kan het zijn dat het onderzoek uitgesteld moet worden en/of aanvullende voorzorgsmaatregelen noodzakelijk zijn.

Inleiding

In deze folder leest u meer over een computer tomografisch onderzoek (CT-scan) van de dikke darm. Dit is een röntgenonderzoek dat ook wel CT-colonografie wordt genoemd.

U heeft een afspraak voor dit onderzoek:

op: _____ dag _____ om _____ uur.

Het onderzoek vindt plaats in het Albert Schweitzer ziekenhuis op de **locatie Dordwijk**.

U meldt zich op het afgesproken tijdstip bij de balie van de afdeling Radiologie.

Waarom een CT-scan?

Bij het onderzoek worden dwarsdoorsnede-foto's van uw dikke darm gemaakt. Hiermee krijgen we driedimensionale informatie over de vorm, de ligging en de structuur van uw darmen. Zo is het mogelijk om van buitenaf beelden te krijgen van het binnenste van uw dikke darm. De beelden lijken op de beelden van een coloscopie, een inwendig onderzoek van de dikke darm. De CT-colonografie wordt ook wel 'virtuele coloscopie' genoemd.

Afbeelding 1: Een CT-scan van de dikke darm

Weinig belastend

Een CT-onderzoek is minder belastend dan een coloscopie, omdat dit géén inwendig onderzoek is. Er wordt géén lange slang bij u ingebracht om de binnenkant van de darm te bekijken.

Het onderzoek is niet pijnlijk, waardoor het niet nodig is pijnstilling te gebruiken of een roesje te geven.

Het onderzoek wordt uitgevoerd door radiodiagnostisch laboranten.

De radioloog bekijkt de scan, maakt er een verslag van en stuurt dit naar uw specialist.

Beleving

We proberen zo goed mogelijk aan te geven wat u kunt verwachten aan ongemak of pijn als u een onderzoek krijgt. Toch beleeft ieder mens dat anders en op zijn eigen manier. Vertel het ons als u ergens tegenop ziet of ongerust bent, dan kunnen we daar nog extra rekening mee houden.

Vorbereiding thuis

Voor een CT-scan van de dikke darm is een voorbereiding nodig.

U moet tijdelijk het voorgeschreven vezelarme dieet volgen (zie verderop in deze folder), een laxeermiddel gebruiken (MoviPrep) en het voorgeschreven contrastmiddel Prontobario/Ezcat innemen.

Bij het maken van de afspraak heeft u een potje met

Prontobarium/Ezcat én een recept voor Moviprep meegekregen.

Met dit recept haalt u de MoviPrep bij de apotheek.

Wat is Prontobarium/Ezcat?

Prontobarium is een contrastmiddel waarmee de binnenkant van de darmen goed afgebeeld kan worden.

Wat is MoviPrep?

MoviPrep heeft een laxerende werking. Het zorgt ervoor dat uw darmen goed leeg en schoon zijn. Zo kunnen de darmen goed worden beoordeeld tijdens het onderzoek.

Belangrijk bij de voorbereiding

- **Medicijnen.** U kunt uw medicijnen innemen zoals u gewend bent. Houd wel rekening met het volgende: omdat de voeding tijdens de voorbereidingsperiode sneller door uw darm gaat dan normaal, kunnen sommige medicijnen niet goed worden opgenomen in het bloed. Hierdoor kan de werking verminderen. Dit geldt ook voor de anticonceptiepil.
- **Suikerziekte.** Als u diabetes (suikerziekte) heeft, moet u overleggen met uw behandelend arts over de voorbereiding op het onderzoek. De verandering van het vezelarme dieet kan uw glucosespiegel ontregelen. Hierdoor kan de behoefte aan medicijnen veranderen. Zeg bij het maken van de afspraak dat u diabetespatiënt bent. Dan kunnen we rekening houden met de tijd van uw afspraak.
- **Stoma.** Heeft u een stoma? Neem dan contact op met uw behandelend arts.
- **Overgeven.** Als u tijdens het volgen van het dieet moet overgeven of onwel wordt, neemt u dan contact op met uw behandelend arts.
- **Specifiek dieet.** Volgt u een specifiek dieet, zoals een vocht- of natriumbeperkt dieet bij hart- of nierziekten, neemt u dan contact op met uw behandelend arts.

Tijdschema

De dag voor het onderzoek

's Morgens kunt u een ontbijt nemen en 's middags een lichte lunch. Hierna zijn alleen heldere vloeistoffen toegestaan (geen vezels). Daarnaast neemt u barium contrastmiddel (Prontobario/Ezcat) in volgens de volgende instructies:

- Het flesje Prontobario/Ezcat goed schudden voor gebruik.
- Dan mengt u de inhoud van het flesje van 225 ml Prontobario/Ezcat met 225 ml water (dit is 1x de hoeveelheid van het flesje). U krijgt op deze manier ongeveer 450 ml verdunde drank.
- De helft (225 ml) van het vermengde drankje drinkt u de dag voor het onderzoek 's ochtends (voor gebruik het drankje goed schudden/roeren).
- De andere helft (225 ml) drinkt u in de avond voor het onderzoek (nogmaals het drankje goed schudden/roeren voor gebruik).

08.00 uur	Ontbijt (beperk vezels en vezelachtige voeding)*
09.00 uur	Halve hoeveelheid verdunde Prontobario/ Ezcat (is ca. 225 ml) opdrinken (goed schudden)
12.00 uur	Lichte lunch* (beperk vezels en vezelachtige voeding). Na de lichte lunch mag u niet meer eten. Alleen heldere vloeistoffen zijn toegestaan.
14.30 uur	Bereiding MoviPrep: los zakje A en B samen op in 1 liter water. Start met het drinken van de eerste liter Moviprep + ½ liter water. Verdeel het drinken over 2 uur.

17.30 uur   **Bereiding MoviPrep: los zakje A en B samen op in 1 liter water.** Start met het drinken van de tweede liter MoviPrep + ½ liter water. Verdeel het drinken over 2 uur.

20.00 uur   Halve hoeveelheid verdunde Prontobario/Ezcat (is ca. 225 ml) opdrinken (goed schudden).

* De dag voor het onderzoek mag u als ontbijt of lichte lunch het volgende eten:

- *Graanproducten (zonder vezels of zaden):* wit brood, wit beschuit, witte crackers, witte rijst, pasta, pannenkoeken en pap zonder vezels.
- *Groenten en fruit (zonder pitten en vezels):* pitloos, geschild en vezel arm fruit zoals banaan, appel en peer (geen sinaasappels, mandarijnen, druiven, krenten en vijgen), aardappelen, gekookte groenten zoals wortelen, bloemkool, witlof, spinazie en andijvie (geen peulvruchten, mais, koolsoorten, asperges, tomaat en champignons).
- *Vlees, gevogelte en kip:* alle soorten.
- *Soepen:* alle soepen zonder peulvruchten of mais.
- *Beleg:* alle beleg behalve pindakaas of jam met stukjes fruit.
- *Dranken:* alle dranken behalve vruchtensappen met vrucht vlees.
- *Tussendoor:* chocolade (zonder nootjes), snoep, ijs en cake (geen koekjes).

De dag van het onderzoek

U mag niet meer eten. Wel mag u tot één uur voor het onderzoek alleen heldere vloeistoffen drinken, zoals thee en water.

Als u 's middags (na 12.00 uur) het onderzoek heeft, kunt u als ontbijt vloeibare voeding nemen zoals vla en yoghurt *zonder* stukjes fruit en vezels.

Belangrijk voor het onderzoek

Zwangerschap

Als u zwanger bent of denkt het te zijn, wilt u dit dan *vooraf* tegen uw behandelend arts zeggen? Misschien dat het onderzoek niet door kan gaan. Tijdens een zwangerschap worden bij voorkeur geen röntgenfoto's of scans gemaakt.

Buscopan

Tijdens het onderzoek krijgt u het medicijn Buscopan ingespoten. Dit medicijn mag niet gebruikt worden:

- Als u lijdt aan een onbehandelde nauwe kamerhoek glaucoom (verhoogde oogboldruk)
  - Als u een bepaalde spierziekte heeft (myasthenia gravis)
- Heeft u een van deze aandoeningen? Meld dit dan *vóór* het onderzoek aan de laborant die u komt ophalen.

Allergie

Als u overgevoelig bent voor jodium of jodiumhoudend contrastmiddel, meld dit dan voor het onderzoek aan de laborant die u komt ophalen.

Heeft u in het verleden een allergische reactie op contrastmiddel gekregen? Geeft dit dan vooraf door aan uw behandelend arts.

Vervoer

We adviseren u om u door iemand anders naar huis te laten brengen. U kunt namelijk niet zelfstandig een voertuig besturen, omdat u mogelijk korte tijd wazig ziet na het onderzoek. Dit wazig zien is overigens normaal en gaat vanzelf over.

Sieraden

We raden u aan om op de dag van het onderzoek geen sieraden te dragen.

Bloedprikken

Als er bij u ook bloed geprikt moet worden, moet u dit laten doen voordat de CT-scan gemaakt wordt. Het contrastmiddel, wat eventueel ingespoten wordt, kan namelijk afwijkende bloedwaarden veroorzaken. Dit geldt tot veertig uur na het toedienen van het contrastmiddel.

Vragenlijst

Voorin de folder staat een vragenlijst. We vragen u deze thuis in te vullen en mee te nemen naar het onderzoek.

Het onderzoek

Afbeelding 2: De CT-scan

Voor het onderzoek vraagt de röntgenlaborant u uw kleding uit te trekken en een schortje aan te doen.

De röntgenlaborant brengt voor het onderzoek een infuus in een ader in uw elleboogplooi. Ook brengt de röntgenlaborant, wanneer u op de tafel van de CT-scan ligt, een dun slangetje in uw anus.

Via dit slangetje wordt lucht in uw darmen geblazen om deze beter in beeld te brengen.

Infuus

- Daarna wordt via het infuus *Buscopan* gegeven. Dit medicijn vermindert kortdurend de darmbewegingen. Daardoor kan uw dikke darm beter door de scan worden afgebeeld. U merkt zelf niets van het effect op de darm. Het heeft ook geen invloed op uw bewustzijn.
- Afhankelijk van de reden van dit onderzoek, wordt er via een infuus ook een *contrastmiddel* ingespoten tijdens de scan. Dit is nodig om de organen in uw buik beter in beeld te brengen. Van dit middel kunt u lichte bijwerkingen krijgen zoals:
  - Een rare smaak in uw mond
  - Een warm gevoel door uw hele lichaam
  - Het gevoel dat u urine laat lopen.

Deze bijwerkingen verdwijnen weer binnen enkele minuten.

(Wilt u meer over het contrastmiddel weten, lees dan op onze website de bijsluiters: www.radiologie.asz.nl)

De scan

De laborant schuift u daarna door de opening van het apparaat tot de plaats die moet worden onderzocht. De opening is een ring en geen afgesloten tunnel. Slechts een klein deel van uw lichaam schuift tijdens het onderzoek in de CT-scan.

Het is belangrijk dat u tijdens het onderzoek goed stilligt. Terwijl u door de ring schuift worden er foto's gemaakt. Deze foto's worden verwerkt door de computer.

Er wordt eerst een scan gemaakt waarbij u op uw rug ligt en daarna wordt een scan gemaakt waarbij u op uw buik ligt.

Tijdens het maken van de scans vraagt de laborant u enkele keren om in te ademen en de adem vast te houden (ongeveer 5 tot 20 seconden per scan).

Hierna is het onderzoek klaar en wordt het luchtslangetje en het eventuele infuusnaaldje weer verwijderd. Na het onderzoek kunt u direct naar het toilet gaan, zodat u de lucht uit uw darmen weer kwijt kunt raken en kunt u zich weer aankleden.

Afbeelding 3: De laborant ziet u door een raam

Tijdens het onderzoek is de laborant in de ruimte naast de CT-kamer aanwezig. De laborant kan u zien door een raam en met u praten via een intercom.

Duur van het onderzoek

Het onderzoek duurt 15 tot 30 minuten.

Na het onderzoek

Na het onderzoek mag u direct weer eten en drinken. Na het onderzoek kunt u veel last hebben van winderigheid. Dit komt door de lucht die tijdens het onderzoek in uw darmen is geblazen. De beelden worden bestudeerd door radiologen en eventueel vergeleken met voorgaande onderzoeken. U krijgt de uitslag via uw aanvragende arts te horen.

Als bij het onderzoek contrastmiddel via het infuus is gegeven, raden we u aan om na het onderzoek veel te drinken. Het contrastmiddel kan dan snel uitgeplast worden.

Mogelijke bijwerkingen

- *Moviprep* kan soms maagdarmklachten geven. U kunt last krijgen van winderigheid, een opgeblazen gevoel in uw bovenbuik, buikkrampen en misselijkheid. Dit gaat na het onderzoek weer vanzelf over.
- *Prontobarium/Ezcat* geeft vrijwel nooit bijwerkingen.
- Door *Buscopan* kan de druk in het oog toenemen bij patiënten met onbehandelde verhoogde oogboldruk. Als u last krijgt van pijnlijke rode ogen en acuut gezichtsverlies na het onderzoek moet u onmiddellijk een oogarts bellen.
- U kunt tijdelijk last krijgen van een verhoogde hartslag, een droge mond, wazig zien, het vasthouden van urine, roodheid van de huid en een verminderde werking van de maag en darmen. Deze bijwerkingen zijn meestal mild en van korte duur en gaan vanzelf over.
- Minder dan 1% van de patiënten is overgevoelig voor het contrastmiddel in het bloed.

Bent u overgevoelig voor jodium in de bloedbaan, dan kan er een reactie ontstaan na het geven van de contrastvloeistof. Een overgevoeligheidsreactie kan bestaan uit: jeuk, bulten, prikkende slijmvliezen en eventueel dikke slijmvliezen, opgezette tong en lippen en mogelijk ook benauwdheid.

Deze overgevoeligheidsreactie kan nog een aantal uren na het onderzoek optreden. Heeft u een of meerdere van de verschijnselen van een overgevoeligheidsreactie, wilt u dan contact opnemen met het ziekenhuis? Tijdens kantooruren kunt u bellen naar de afdeling Radiologie, tel. (078) 654 10 40. Buiten kantooruren belt u naar de afdeling Spoedeisende Hulp van locatie Dordwijk, tel. (078) 652 32 10.

Tijdens kantooruren kunt u bellen naar de afdeling Radiologie,

- Locatie Dordwijk (078) 654 10 40
- Locatie Zwijndrecht (078) 654 17 88

Buiten kantoor tijden belt u naar de afdeling Spoedeisende Hulp van locatie Dordwijk, tel. (078) 652 32 10.

Tot slot

Wij doen ons best om u zoveel mogelijk op tijd te helpen. Wilt u zo vriendelijk zijn om op tijd aanwezig te zijn voor het onderzoek?

Als u verhinderd bent voor dit onderzoek wilt u dit dan zo spoedig mogelijk laten weten?

Ook als u na het lezen van deze folder nog vragen heeft, kunt u op werkdagen tussen 09.00 en 16.00 uur bellen naar de afdeling Radiologie, tel. (078) 654 71 90.

Meer informatie over het Albert Schweitzer ziekenhuis en de verschillende onderzoeken en behandelingen kunt u vinden op onze website www.asz.nl.

Wetenschappelijk onderzoek

Veel afdelingen maken volstrekt anoniem gebruik van gegevens van patiënten. Dit wordt gedaan om de kwaliteit te bewaken en voor onderzoek. Wij nemen aan dat u hiertegen geen bezwaar heeft. Mocht u hier toch bezwaar tegen hebben, dat kunt u dat laten weten aan de arts of de verpleegkundige/laborant.

Omdat er in ons ziekenhuis artsen worden opgeleid, wordt er ook wetenschappelijk onderzoek (studies) gedaan. Deze studies zijn altijd vooraf goedgekeurd door een speciale commissie van het ziekenhuis. Als een hulpverlener in het Albert Schweitzer ziekenhuis denkt dat u mogelijk kunt deelnemen aan een dergelijk onderzoek, dan wordt dat met u besproken.

U krijgt daarover altijd ook schriftelijke informatie. Dit onderzoek wordt nooit zonder uw toestemming gedaan.

Geef hier uw mening over deze folder: www.asz.nl/foldertest/

Albert Schweitzer ziekenhuis
juni 2019
pavo 0771